

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve polcvrati.“ Narodna poslovica.

Oglas, pripisana itd. štampaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, ograde itd. štampaju se naplatnicom ili pokrićem pošt. štamparice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poшту predbrojnika.

Tho list na vrijeme ne prima, naka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čelovnog računa br. 847.849.
Telefon tiskare broj 38.

Izlazi svakog utorka i petka u podne.

Netisakani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani, netiskaju, a ne frankirani neprimaju.

Pretpiata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, na godinu 6 K za seljake ili K 6—, odu. 3— na pol godine.

Izvan carvine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giolina br. 5 te prima stranke oimih nečijeje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podna.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gjiivić. — U nakladi tiskare J. Krmptić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Hrvatski jezik i javni činovnici.

Neima c. kr. ureda u našoj Istri, gdje nebi trebalo odnosnim činovnikom poznavati hrvatski ili slovenski jezik. Politički, sudbeni, porezni itd. uredi i u najčišćem talijanskom građiću Istre imaju danomice posla sa narodom izvanjskim, koji se služi hrvatskim ili slovenskim jezikom i koji često i nepozna drugog jezika. Posto su pako činovnici radi puka, nipošto puk radi činovnika, dužni su oni po jasnom slovu zakona poznavati jezik puka, s kojim im valja obćiti. Ni pismenog ni ustmenog obćenja sa Hrvatli ili Slovenci nemože biti van u tom jeziku. Sve što se u tom obziru događa kod nas sa talijanskim jezikom u pismenom ili ustmenom obćenju sa našim pukom jest strančarski, jest protuzakonito.

Ako postupa pako c. kr. činovnik strančarski ili protuzakonito, kako će on moći zahtjevati od prostoga puka, koji nepozna zakona, da se drži i da se ravna po zakonu. Činovnik nek se drži zakona i tada slobodno mu zahtjevati, da se ga i drugi drži.

U tom pogledu griehi se kod nas u Istri na onih uredih, ponajpače kod poreznih i sudbenih činovnika, s kojimi imade narod više posla nego li sa političkim činovnici. Riedki su kod nas porezni činovnici, koji bi znali ustmeno i pismeno obćiti sa našim pukom u njegovom jeziku. Često se događa, da se mora naš seljak mučiti tudjim ma jezikom, a da se uzmogne dogovoriti sa poreznim činovnikom, koji ga zove ili kojemu je došao da plati jednu ili drugu vrst poreza. Takovi činovnici narivavaju neukomu puku svakojke talijanske ili talijansko-njemačke tiskanice kao da im je jedino ta svrha, da ih puk nesmiije razumjeti. Ali dok je tomu tako kod poreznih ureda, kud i kamo gore je

kod onih sudbenih ureda, kod kojih činovnici nerazumiju stranaka. Kod suda ne radi se samo o parnicah radi toga ili tvoga, već često o našem poštenju i o samom životu obtuženih. Tuj je dakle neobhodno potrebito, da sudac pozna temeljito jezik obtuženika, a da mu uzmogne izreći pravednu osudu.

Kod nas u Istri sudi se i danas kod porote pomoću tumača, što je protuzakonito i proti naredbam raznih ministara pravosuđa. Sve pritužbe sa naše strane ostale su u tom obziru neuvažene. Nu nije bolje ni kod mpogih kot. sudova. Imade i danas mnogo činovnika, koji za veliku silu znadu koju ried hrvatsku ali napisati nisu u stanju ni redka u našem jeziku. Takovi slučajeva imade i kod onih sudova, koji imaju više posla s hrvatskimi nego li sa talijanskimi strankami. Ali, pitati će tkogod, kako može dobiti mjesto sudca, pristava, itd. činovnik, koji nepozna jezik puka? Lahko — odgovaramo mi. Kad su razpisana pojedina mjesta, gdje se zahtjeva poznavanje našega jezika, tada izjave svi molitelji, da poznavaju jezik. Oni misle naime, da ako su imali par mjeseca učitelja ili ako su sami prošli slovnicu, da im je to dosta i da su sposobni za svako mjesto, u kojem se zahtjeva poznavanje obiju zemaljskih jezika.

Mi neznamo, kako se pravi kod prizivnoga suda izpit iz hrvatskoga ili slovenskoga jezika, koji su izpitatelji, ili komisari i da li se polaže taj izpit ustmeno ili pismeno, ali toliko nam kažu, da naima niti jednoga savjetnika kod tog suda, koji nebi bio vješt u govoru i pismu hrvatskog jezika. Nerazumtavio nam je dakle, kako mogu gospoda činovnici polagati izpit iz tog jezika. Ili je možda dostatna njihova izjava, da poznaju hrvatski jezik? Ako je tomu tako, tada bi se moralo zahtjevati od takva činovnika, da obći ustmeno ili pismeno sa strankami i u hrvatskom jeziku. Nije bo dosta kazati: ja poznam jezik,

već valja i dokazati, da se ga pozna, a to se daje ustmenim i pismenim obćenjem sa strankami u tom jeziku.

DOPISI.

Dubašnica na Rokovo 1901.

Kad sam pročitao „Izpravak“ učitelja M. Radića u broju 65 „Naše Sloge“, domislilh se: Pravo reku naši Dubašljani: šćim se ovca sramuje, stim se koza dići! Poslušajte:

U svoje vrijeme, kad još učitelj Radić nije imao izpita usposobljenja, otvoren bi natječaj na mjesto ravnajućega učitelja u Dubašnici. Natjecao se Petar Matanić, a natjecao se — neverjeratno ali istinito — i učitelj Radić bez izpita usposobljenja...

Ondašnja šarenjačka obćina u Dubašnici nije mogla ništa reći proti Mataniću jer je imao sve uvjete, koje zakon zahtjeva, s vrlo dobrimi i pohvalnimi prilozii; ipak mjesto da obćije Radićevu molbu u jednoslavnog razloga, što on nije smio, nije mogao se natjecati dokle ne položi izpit usposobljenja, ipak, velim, šarenjačka obćina preporučila Radića, dižuć njegove vrline od nebesa... Molba Radićeva danako nije se uzela pri oblasti u obzir, jer se nije mogla uzeti, a Matanićeva je putovala obćinim putem.

Medjutim što se je dogodilo? Iz Dubašnice posla je Matanićeva molba u Lošinj, iz Lošinja u Trst, iz Trsta u Poreč, da gospoda pri zemaljskom odboru izreku: imaju li što proti Petru Mataniću, ili da ga predlože na imenovanje. I ovdje se je pitanje zauzelo, jeli hotično ili nehotično, to će znati oni u Poreču i Trstu... Zemaljski naime odbor bez ikakova razloga odbio je Matanića. Ono pako, što su uveli, da ga zato odbacuju, jerbo je jedini natjecatelj, nije bio razlog nego izlika — finta jer u isto doba po prilici bila je

imenovana neka sila učiteljska u drugom mjestu, premda je bila jedina, koja se je natjecala... Ovdje valja da učiteljem još ovo spomenem: Učitelj Radić ima na Malinskoj djeda Domenika Tončića. Ovaj čovjek, sada već iznemogli starac, priznavao se uvijek otvoreno i priznaje se i danas najljucim neprijateljem hrvatskoga jezika, imena i roda, on se priznavao uvijek otvoreno i priznaje se i danas najvatrenijim braniteljem i zagovarateljem talijanskoga duba i talijanskoga jezika i naroda... Svi c. kr. i zemaljski činovnici neprijazni, neprijatelji našemu tužnomu hrvatskomu narodu — staromu zlopatniku bili su vazda najveći prijatelji Tončićevi... Kadgod bi oni potrebovali pomoći u svih prilikah, da taru i gnjelu naš narod, naš jezik, to su oni imali u Tončiću najjaču polugu, tvrdi oslon... Kad je M. Radić, unuk Tončićev, svršio škole, stari djed upilio si u glavu, da on mora biti učitelj u Dubašnici; da to postigne, trebalo je pomoći i u Dubašnici, i u Lošinja, a najviše u Poreču. A kako da Tončićevi prijatelji skrive njemu... njemu desnoj ruki njihovoj u preziranju svega, što hrvatskim duhom diše... I zato mladi učitelj Radić neće da traži iza svrsnoga nauka nikamo mjesta, on mora ostati u Dubašnici, to hoće, to želi njegov djed Tončić... a poglavari, a oblasti „Staromu“ neće, nemogu kriva učiniti... I M. Radić zadovoljava se, da bude u školi Dubašljanskog uz staroga velevriednoga učitelja Frana Roda, u svojstvu ja nezam kakovom; ali samo, da tu bude... Gosp. Rode ozvolvoljen tim postupkom predpostavljenih oblasti, iza kako je vas svoj život žrtvovao prosvjeti naše djece... ogorčen, traži mirovinu, koju bi bio svakako molio, al ne tako naglo... i M. Radić, Tončićev unuk, pokle je na njeji način spriavio starca učitelja iz škole, zasjeo slavodobitan na stolicu učiteljsku u Dubašnici... Sad, kad znadu, čitatelji kako je

nepravdan prama djeci ili da joj se osvećuje radi uvreda njihovih roditelja. „Ljubav sili učitelja, da sa svojom djecom u školi jednako postupa, nepraveć razlike izmedju djece bogatih i obćinih roditelja s onom siromašnih i prostih. Požrtvovana ljubav nuka učitelja, da se i sam učini djetetom, te da mu se približi, pa ga k svome sreću privine. Takav će učitelj osvotiti dječija srca.“ Grafe reče: Uviek promišljaj: Samo ljubav otvara učitelju put do dječjih srdaca. Učitelj, pun ljubavi za svoje zvanje, nastojati će, da pouku tako udesi, kako će u istinu plodonosno djelovati u narodu i biti trajnoga uspjeha. Samo takav učitelj moći će da djecu zainteresuje za nauk. — Hoćeš li da naukom uzgajaš učenike, ljubi nauku i znanje, učenici će zavoljeti i tebe i nauku i ti ćeš ih uzgajati; ne ljubiš li je pak sam, onda — pa ma koliko ih ti sili, da ute — nauka ne će ti biti uzgojna, upućuje nas ruski mudrac i starac Tolstoj.

svoga sviestni svoje uzvišene misije, teške doduse, ali naplemenitije: ta imade li na svijetu ista ljepšega, ista plemenitijega, nego uzgajati ljude! Nu da možete valjano uzgajati druge, hoće se za to, da ste i sami valjano uzgojeni, da uvijek radite oko usavršivanja sami sebe; jer tek onda moći ćete druge istinski uzgajati. — Vršite revno svoje teške dužnosti, što vam ih vaše zvanje nameće; vršite to zvanje i ljubite ga, jer budete ga ljubili, to će te imati želje, to će vam biti svaki trud i napor lakhim! Ljubite ga, jer ljubeci ga, postignuti će te onaj cilj, za kojim jedino imade da težite, i koga se potpunim pravom od vas zahtjeva! Učitelj, pun ljubavi za svoje zvanje, očuvati će se mnogih stranputica; jer ljubav radja strpljivost, pravednost nepristranost i druge krieposti, koje treba da rese svakoga učitelja. Ljubav nuka učitelja, da bude ustrpljiv s djecom, te i najjednostavnije stvari s njima tako dugo ponavlja, dok ih ne shvate. Ljubav nuka učitelja, da dječije pogrieške mirno snosi i blago prosudjuje, te mu ne dopušta, da ga zasliepi gnejev, pa radi nepovoljnih kakvih vanjskih događaja, bude

(Nastavak slijedi.)

PODLISTAK.

S kojih razloga gube mnoga djeca velju za nauk, a po dovršetku nar. škole zanemare knjigu i daljnu nabrazbu. Kako da se tome doskoči?

Piše: Veljko.

(Nastavak.)

Uprite stoga uzgojem, uprite svim vašim silama vi, koji ste za to pozvani, jer bolesli, koje prouzrokuje nevaljani uzgoj, nepostedjuje ničiju, pa ni srca nevine djece; uprite, to se od vas zahtjeva, žurno zahtjeva; da, te valjanim uzgojem postavite tvrdi temelj, da mu bure svjetake škoditi ne budu mogle; uprite, te gledajte da usadite u mladnjaha srca, pravu klicu religiozno-čudorednog življenja, koje sve to većma pojenjava; uprite, te nastojte da iskrenost i istinu uzpostavite onamo, odakle ju je otisnulo licumjerstvo, himba i laž; uprite, te krotite strasti, koje slabi nemar za valjanim uzgojem dosta i dosta

uzburkao; uprite, pa dobrim uzgojem ukorenite značajnost ondje, gdje je počela klonuti, gdje hoće da ju beznčajnost posve iskorijeni; uprite pravim uzgojem osnovaniam na vjerskoj podlozi, jer bez takvog nema krieposti, nema pokornosti, nema poztrovnosti, nema domoljublja. nego tu se uvriežilo licumjerstvo, laž, himba, osveta, mržnja, izdajstvo i svakovrstne druge opačine; uprite uzgojem, jer: „ako sveto krštenje; polak nauka Kristova, izbavlja od istočnoga grieha, to uzgoj nije drugo nego moralno krštenje, koje izbavlja iz prvobitnoga kala neznanstva i podiže go do onoga stepena časti, koje ga čini milom svom božanskom Tvorcu, i druztvu i ljudima.“ — Da, svom snagom svojom uprite, ako ne će te, da vam se reče, da ste i vi diionici one pogibeljne moći, koja čovječanstvu ozbiljno prijati; uprite uzgojem u onaj podpunoj mjeri, koju vam nameće strojna odgovornost vašega zvanja i koju se od vas i odlučno zahtjeva! A da tome odgovorite, treba da ste prije

*) Ferdinando Tonin: Igiene e fisiologia del Matrimonio.

počeo Radčić u nas učiteljvati, nastavimo s pitanjem Matanićevim i njegovim...

Kad je zemaljski odbor odbacio Matanića i povratio spise vis. c. kr. pokr. sk. vieću u Trstu, ovo je moralo postati njih natrag u Poreč nalogom, da Matanića imenuju, pošto neima uzroka da ga odbiju, a kad nebi bili htjeli, tad bi za taj put izgubili svoje pravo, a prešlo bi bilo na one u Trstu. U Trstu nisu spisa povratili u Poreč — učinili su malenu formalnu pogriješku, koja u sebi ništa neodlučuje, te su sami imenovali Petra Matanića nadučiteljem u Dubašnici; koje je mjesto njemu po zakonu i na temelju njegovih liepih svojstva pripadalo... I Matanić dodje k nama, a Radčić prodje u Risiku...

Ali kako da stari Tončić te boli preboli, on, koji je pomoću svojih gospodara bio do tada svemoguć?... Kako da to prebole oni u Poreču? Zato su uložili utok proti imenovanju Matanićevu, dotično proti postupku onih u Trstu... Iza natezanja napokon izdoznalo se, da su oni u Beču rekli: tu je nekakova pogriješka u postupku (rizio di procedura), pravo imate i jedni i drugi: pravo ima zemaljski odbor, jer su oni iz Trsta morali njim spise povratiti; ali pravo imadu oni u Trstu, jer ako nisu smjeli imenovati Matanića pokle su ga u Poreču prvi put otkacili, smjeli su ga imenovati, pokle bi ga bili drugi put odbacili... Medjutim pokušajmo još jedanput otvoriti natječaj, da vidimo, hoće li obično zastupstvo u Dubašnici Matanića ili Radčića... Svatko vidi, da ovdje jedini, koji je trpio, to je bio ni kriv ni dužan učitelj Matanić. Najpravičnije bi bilo, da se je reklo: tko je pogriješio, neka pogriješku popravi... ali što nije moguće u Istri?

Dakle natječaj otvoren ponovno negdje agusta 1899. Stari Tončić svojim unukom svi veseli; smiju se, raduju se. Dubašnica mi je u rukoh... Ipak neki mali strah, neka sumnja prolethi pameću... te se razgovaraju: ako jih bude više natjecalo, i — toga valjda neće biti — ali ako ja ne dodjem u „ternu“... Sada nastane najsrmatnija, najgnusnija agitacija...

(Konac sledi.)

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Frantina i Jurina.

Fr. Ča da je kaldirski delegat vanca? Jur. More bit, zač je već poli lit i nečuje pravo. Fr. Donke mu nefali pinzizon. Jur. Vero će mu dobro doć, zač je počo hodit na sunce od 10 do 1 ure kako i kušerice. Fr. Lahko njemu poli onakovega muža, kakav je šjor Tomažo!

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Českim listovom pise iz Beča, da je ministarstvo stvorilo odluku

gledje svoga parlamentarnoga djelovanja. Po tomu biti će razpustan česki zemaljski sabor već buduće nedjelje a novi izbori raspisani za drugu nedjelju mjeseca oktobra.

Stajerski Slovenci imali su prošlog tjedna u Mariboru sastanak svojih poznanika. Sastanku je prisustvovalo oko 300 osoba. Nakon obimne rasprave prihvaćene bijahu četiri resolucije, koje se tiču narodno-gospodarskih, školskih i političkih odnosa stajerski Slovenaca. — Ti odnosi slični su odnosajem u našem Primorju, jedinom razlikom, da tamo gospodare Niemci; a ovdje Talijani. Kao što zahtjevaju Slovenci stajerski podpuno provedenje narodne ravnopravnosti u svih strukah javnoga života valja da tražimo i mi ovdje u Primorju i na sastancih i u saborih i na carevinskom vieću.

U južnom Tirolu a u gradu Roveretu imali su povjerenici talijanskih socialdemokrata prošle nedjelje sastanak, na kojem su glavni govornici prosvjedovali proti klerikalno-liberalnom kompromisu. Kandidati social-demokratske stranke za zastupati će program brnskog kongresa, koji zahtjeva podpunu samoupravu za sve narodnosti Austrije. Skupština je zaključila, da se zabace sve osnove o autonomiji južnog Tirola, koje sadržavaju toku o jednom zajedničkom zemaljskom odboru i koji dozvoljavaju izravni izbor. Obstrukcija talijanskih zastupnika mora zapriječiti svaki rad sabora. Obstruirati se nema proti onim osnovam, za koje se budu unapried izjavili njihovi izbornici.

Srbija. U biogradskih „Starih Matih Novinah“ opisuje netko povodom 25-godišnjice narodjenja kralja Aleksandra, koja bijaše početkom ovoga mjeseca, svoje utiske onog dana, kadno se je narodio kralj Aleksander. Rat — kaže pisac — sa Turcima biesnio je; Turci su nas odasvud pritiskali. Na dan narodjenja kralja Aleksandra čuo sam silno grmljenje topova u blizini Aleksinca. Grmljavina: bijaše toli jaka, da se je zemlja tresla. Popitkivajuć, što ima značiti to silno strijeljanje, doznao je pisac — vojnik od nekoga konjanika, koji je naglo jašio iz Aleksinca, da se je rodio nasljednik prijestolja — nada kraljevine Srbije“. Da li se je izpunila nada mlade kraljevine, ili bolje rekuć nade srbskoga kralja, pokazati će nam budućnost.

Rusija. Njemački listovi pišu, da se je car Nikola odazvao pozivu njemačkog cara Vilima, te mu priobčio vlastoručnim pismom, da će doći na vježbe njemačkog ratnog brodovlja u Dancig. Dan carevog dolazka u Dancig nije jošte poznat. Govori se, da se carevi neće sastati na kopnu nego na njemačkoj carskoj ladji „Hohenzoller“. Iz Danciga da će car Nikola u Kodanj a odatle u Pariz.

Njemačka. Nedavno bio je u mjestu Gumbinenu kod vojničkih vježba ustrijeljen konjanički kapetan Krosig, koji je sa momei vrlo strogo postupao. Ratni sud pozvao je na odgovornost radi toga zločina dva podčastnika, i to podčastnika Martena kao glavnog kriveca. Prvi sud riešio je obojicu podčastnika od obtužbe dočim je prizivni sud odsudio Martena na smrt uzprkos njegovom tajenju, uzprkos tomu što neima proti njemu valjanih dokaza i što je sam državni tužitelj odustao od obtužbe radi umorstva. Ta odsuda izazvala je u Njemačkoj veliko ogorčenje.

Pokrajinski:

K viesti. „Iz Sela Rovinskoga“, priobćenoj u br. 62. „N.S.“. primismo s nadležne strane sliedeće razjašnjenje: U pučkoj školi Sela Rovinskoga jest hrvatski naukovni jezik, a talijanski jezik uči se kao predmet. Radi toga moraju učenici, osobito oni više skupine, imati hrvatske i talijanske knjige. Sva djeca uče u školi hrvatski i talijanski. Talijanski uče samo od treće godine napried. Talijanske knjige, što ih djeca trebaju, priskrbljo je nješto kotarsko školsko vieće, nješto, i to veći dio; mjestno školsko vieće u Kanfanaru,

a ostale roditelji školske djece. G. ravnajući učitelj vrši svoju tešku službu točno, držeći se školskih propisa, a sa zlosretnom „Legom“ nije u nikakvom doticaju.

Drugi školski nadzornik, koji je nadzirao tamošnju školu, jest c. kr. kotarski školski nadzornik; koji ima pravo i dužnost posjećivati škole u kojih se podučava talijanski jezik kao predmet. Za njegova posljednjeg posjeta nije ga pratio g. ravnajući učitelj prama Sošićem, već je ostao kod kuće.

Ovo je sve čista istina, te molimo g. dopisnika, da izvijesti u buduće „N. S.“ točnije, da ne bude prigovora s nijedne strane.

Šjor Felice — Bennati-u do znanja! U slavnom gradu Buzetu događaju se. onom slavnom talijanskom građanstvu u najnovile doba tako grozno-morne nepravde, da nemožemo od manje a da nato neupozorimo našeg milog i dobrog prijatelja, Šjor Felice-Bennati-a, koji je pozvan, da štiti i brani interese svih tlaćenih i gaženih Talijana Istre. A tlaćeni su i gaženi svi, koji od c. k. vlade, toli od prikosnih i nezasičnih Slavena. O tomu je uvjeren i sam Šjor Felice. Nu oni nisu jednako tlaćeni i gaženi u svih krajevih Istre. Negdje više negdje manje. On toga možda neće znati, pa mu radi toga upravljamo ove redke do znanja i ravnanja, pak da učini štošodne korake putem kakve spomenice na ministarstvo ili bar putem fulminantne interpelacije u istarskom saboru. Evo dakle o čemu se radi:

Dogodjaj pripovieda tršćanski „Gifutić“, kojemu se mora vjerovali — jer piše uvjeki istinu kad nelaze!

Iz Buzeta pišu mu, da se od neko doba i tamošnji kotarski sud sve to više slavizira proti svakomu pravu i proti svakom predaju a na štetu pravice i na uštrb redovitog poslovanja. Buzetski građani su se ufali, da će njihovi prosvjedi koristiti proti prim novotarijam kod suda i da će obuzdati one činovnike, koji su te novotarije uvadjali ili podpirali. Zalibože najnoviji dogodjaj osvjedočio ih o protivnom.

Odvjetnik Sandrin priobčio je prizivnom sudu u Trstu, da je dne 9. pr. mjesudac dr. Stepančić za prvi put, odkud postoji onaj sud, primio obtužbu u slavskom jeziku, da bijaše za prvi put promjenjeno ime občine Racizze u Racice sa dotičnim okrasami akcenata, konačno izopćio imena i prezimena stranaka, zapisnik bijaše sastavljen u hrvatskom jeziku a obtužnica u slovenskom. Premda bijahu činjenice navedene u pritužbi materijalno dokazane, ipak je predsjedništvo prizivnog tribunala povratilo pritužbu kao neosnovanu — nakon provedenih izvida.

Ovo postupanje prizivnog suda povećalo je ogorčenje duhova, te neće stalno obuzdati novotarije, koje vredjaju čuvstva građana i oštećuje njihove interese. Očekivajuć, da će kod otvorenja parlamenta naši zastupnici obavijestiti visoke krugove o oducajnih, u kojih se nalazi sudstvo u našoj zemlji, pripravlja se pritužba na ministarstvo proti postupanju prizivnog suda u pogledu iztraživanja o spomenutom prosvjedu.

Tako, eto iznesoše pred lice cielog svieta buzetski građani svoje jade i nevolje tražeć zaštite i obrane protisudcem, koji su već skoro sve sudove Istre pohrvatili!!

Da nisu pako te pritužbe osnovane i temeljite, uvjereni su građani buzetski — sa svojim kolovodjom Sandrinom — u duo duše. A kako da i nebudu? Pod sudbeni kotar buzetski spada toli ogromna većina Talijana ili koji se takvimi smatraju, da sačinjavaju u najboljem slučaju 10% čitavoga pučanstva, dočim su svi ostali stanovnici Hrvati. A onaj kotarski sudac bio je toli pristrani i nepravedan, da je za 90% stanovnika Hrvata svoga kotara primio za prvi put službenu obtužnicu u slavskom jeziku!!

Nije li to grieh, koji vapije u nebo za osvetlom? Za ono „kukavih 90%“ Hrvata buzetskog kotara usudjuje se kotarski sudac primati službenu hrvatsku obtužnicu proti višim prosvjedom šačice buzetske gospode, koji tvore jedva 5—6% svega pučanstva!! To je doista takav zločin, da mu neima u sudbenoj poviesti prasa. Pa da bi to sve bilo? Al čujte dalje. Karano talijansko ime mjesta Racizze prekrstiše u barbarako Račice, sa svimi mogućimi akcenti i pipami! Ni to im ne bijaše dosta. Hrvatska imena i prezimena usudiše se napisati novopečenim hrvatskim pravopisom. Nije li to grozota?! Ni tim nebijahu zadovoljni! Posli su i dalje te sastaviše sa hrvatskom strankom hrvatski zapisnik! Veliki bože, gdje si, da nekazniš te strašne zločince-pravednom pedepozu?!

Pak za sve te grozote nema lieka, neima pomoći, neima pravednika; koji bi one bezdušnike kaznio! Isto prizivno sudiste odreklo je tlaćenim i gaženim Talijanom Buzeta svoju pomoć. Ni talijanska gospoda savjetnici prizivnog suda neusišase bolni vrpaj teško uvrijeđenih građana buzetskih! Jao sviete, koji si zloban i nepravedan!! Ali čekajte vi tvrdokorni griešnici kod kotarskoga suda u Buzetu! Čekajte i Vi nemilosrdni sudci prizivnog suda u Trstu. Doći će i Vami crni petak, doći će dan osvete strašne i za Vas! Otvoriti će se opet austrijski parlament i onda — ah onda padati će na Vas s neba goruće kamenje sve dotle, dok Vas i posljednjeg neutuče. Zagrmiti će u parlamentu nebotresni Bennati proti sudcu Stepančiću, proti prizivnom sudu u Trstu i u obće proti sudbenoj upravi u Istri. Jao si ga onomu, koji dočeka živ onaj strašni dan! Bolje bi mu bilo da se nije ni rodio. To će biti prvo izdanje sudnjeg dana. Veliki sudac Bennati suditi će nam griešnikom. Bože, milostiv nam budi!

U crkvi ništa nova! Pod tim naslovom pišu nam iz župe sv. Lovreč Pazanatičkog koliko sledi: U našoj biskupiji izdano je — kako je obćenito poznato — geslo, da se neima u crkvu uvadjati ništa novoga. Nu to vriedi na žalost jedino za naš hrvatski jezik, dočim može svatko uvadjati latinski i talijanski kada hoće i koliko hoće. U Vašem cienjenom listu bijaše dosta primjera, kako su talijanski ili potalijančeni svećenici u raznih župah i kapelanijah ove biskupije iztjerali sve što bijaše u njih od najstarijih vremena hrvatskoga. Proti tomu nije nitko od biskupije progovorio. Ukinuli su naše molitve, naše pjevanje, čak i hrvatske propoviede u čisto hrvatskih župah ili kapelanijah i to bijaše gospodi kod ordinajata u Poreču posve u redu. Onaj glasoviti „nihil inoventur“ (ništa mienjati), naperen je dakle jedino proti našem narodnom jeziku u crkvi, dočim se drugo mienjati može svako doba i na svakom mjestu. Netko će zaista morati da odgovara pred strogim ali pravednim sudcem za taj zločin, počinen na tužnom našem narodu, koji se nemože više ni glasno moliti svomu Bogu u matirinskome jeziku i komu nije dano, da sluša rječ božju u tom jeziku. Čudno nam je, g. uređniča, da pošto je taj nalog izišao iz biskupske pisarne u Poreču, pak je ipak presvietli biskup u našoj župnoj crkvi dne 26. oktobra 1899. prodikao proti svakomu običaju za volju dvojici šarenjaka i u talijanskom jeziku. Tada nije dakako vriedila ona: ništa mienjati, jer bijaše nam na štetu, a šarenjakom na korist.

Kad bi nas presvietli došao bilo koje nedjelje ili blagdana u našu župnu crkvu — a da syog dolazka šarenjakom prije nedojavi — osvjedočio bi se na vlastite oči, kako je duhkom puna crkva našega izvanjskoga puka, dočim su šarenjaci ili talijanski riedki kao, biele muhe. Je li dakle vriedno, da se prodiče talijanski za one, koji inače nedolaze nikada u crkvu? Mislimo da nije.

Dalnji dokaz koliko naši šarenjaci mare za crkvu i za bogoljubne obrede; neka Vam bude i to, što smo na dan sv. Lovreča dne 8. augusta po starodavnom običaju posli sa g. župe-upraviteljem i g. kapelanom u obhodu ili procesiji iz župne crkve na groblje, gdje bijaše služena sv. misa. Milo nam je bilo pri sreću, gledajući onolik narod sakupljen kod službe božje, gdje se moli svomu Bogu za spas naših pokojnih i za potrebe nas živućih. Ali ni taj nebijase takozvanih građanskih šarenjaka, jer njim smrdi crkva i molitva kano i nečistoma tamijan. Pa još se uzimlju u obzir takvi stvorovi, koji nemare ni za svećenike, koje napadaju lupčeki u onom izdajničkom listu izdajice Krstića. Sram ih bilo Boga i svieta!

Mjesto obćinskoga tajnika traži glavarstvo obćine Dekani u Istri. Godinjan plaća iznosi 1200 kruna i stan u naravi. Molitelji valja da dokažu dosadašnje službovanje, neokrajano ponašanje u svakom obziru te podpuno poznavanje slovenskoga kano službenoga jezika kano i drugih zemaljskih jezika.

Molbe treba upraviteljskom glavarstvu u Dekaniji najdulje do 15. sep. 1901.

Stipendija. Glavarstvo obćine Motovun razpisuje najtečaj na jednu stipendiju iz zaklade Ivana Marina Pauletich-a u godišnjem iznosu od 400 kruna. Stipendija će se podijeliti početkom školske godine 1901.—1902. siromašnim djakom porezne obćine Motovun, a u pomanjkanju ovih, siromašnim djakom Istre, koji polaze koju gimnaziju ili s njom izjednačenu drugu školu. Stipendija će se moći uživati i na sveučilištu ili na kojoj jednakoj visokoj školi, i tada će biti povišena na 600 kruna.

Pravo podijeljenja pripada obćinskom zastupstvu u Motovunu. Molbe, podkriepjene potrebitimi svjedočbama, valja poslati najdulje do 1. septembra t. g. municipiju u Motovunu.

Iz Raklji, — obćina Barban — pišu nam 20. t. mj.: Prošlih dana došao je u krčmu „Osteria al Castello“ poznatog florentinca Giovanin Mirkovich, bivši obćinski sluga i čestiti naš rodoljub Ivan Mirković, te naruči pristojnim načinom pol litre vina. Na to mu odgovori krčmar i predjednik upravnoga vieća u Raklji, spomenuti florentinac u svojem materinskom (!?) jeziku: „non vojo darghe a un disturbator anche percento furini, mestro di un scavo.“ (Nedam ništa uznemiritelju niti za 100 forinta, grdoba od šćnva.) Prisutni gostovi ostali su zabezegnuti na taj uljudni odgovor jednoga onako finoga gospodina. Svi rekose, da bi mu morao dati vina za gotov novac pošto je krčma javno mjesto, gdje ima pravo svaki tražiti za novac ono, što se prodava. Ali na to se razljuti krčmar još više te udri psovali još bolje našeg Mirkovića, a što nije mogao sam, pripomogla mu je njegova vredna polovica, koja u Raklji vedri i oblači.

Tužni naš Mirković odgovori mirno na nepristojne napadaje, da nemaju pravo njega psovati ni grđiti kad on nikoga ne vriedja pa videć, da nije s onimi florentincima posla, okrenu im ledja i podje kući.

Kako vidite g. uredniče „Osteria al Castello“ nije za nas domaće Istrane, nego za Romagnole i Kalabreze, koji dolaze gladni i žedni, goli i boski k nam tražiti komad kruha ili bok u palente.

Ravnopravnost u Primorju. Naši službeni krugovi preplašili su se posljednje interpelacije zastupnika Costantini-a u istarskom saboru radi poznatog razpisa najtečaja na mjesto šumskoga stražara — tako, da su nakon toga odlučili posve miomilaziti i hrvatski ili slovenski jezik u najtečajih, razpisih, okružnicah itd. Tako nam bar kaznu sledieća tri slučaja jezikovne ravnopravnosti, koje nam navadja „Edinost“ od dne 20. t. mj. pod naslovom „Hvala liepa na takvoj ravnopravnosti“. Evo ih slučajeva:

U vladinom listu od prošloga petka dne 16. t. mj. opazili smo slučajno tri gorostasne dokaze o „ravnopravnosti“, kako ju razumiju u Primorju.

Državna željeznica, odnosno njezino c. kr. ravnateljstvo razpisuje prodaju velike množine liesa raznih vrstih — a razpisuje samo u talijansko-njemačkom jeziku! To je prvi dokaz.

Drugi je taj, da ovdlašnji financijski nadinspektorat nješto priobćenje samo u talijansko-m-jeziku! Taj primjer je u toliko značajniji, jer se tu radi o gradnji financijske kućice na čestiti iz Trsta u Barkovlje. Tu se radi o nečem, što bi lahko obavili slovenski poduzetnici. A što je najliepše pri tom jest činjenica, da će ta kućica stajati na okoliskom zemljištu, što valja gosp. baronu Koheru nije poznato!

Treći dokaz pružilo je c. kr. okružno sudiste u Gorici, koje razpisuje najtečaj na mjesto sudbenoga pristava izključivo u talijanskom jeziku!

Živila jezikovna ravnopravnost u Primorju!

K javnim odnosajem u Cresu. Od nosno na ono, što se onomadno pisalo u „Našoj Slogi“ glede javnih odnosajih u obćini creskoj, piše nam prijatelj ovo: U Dragozetićih obolio je pogibeljno ovih dana pop Mate Rossi, rodom iz grada Cresu. Rodjaci poslali brzo bolje po obćinskog liečnika u Cres, ali ovaj, kao obično, počeo se otimati, veleć da nemože doći, jer da mu je konj šepav! Drugi dan poslali ponovno čovjeka sa dva konja iz Dragozetića, ali naš liečnik nuašao opet drugu izprikicu da nemože jahati: „son smagna e non posso cavalcar!“ Napokon došli su po-njega i treći put i to ladjom, a on opet i po treći put odbrusi srdito, da se neide utopiti: „Minnon me vado negar con sta bora!“

Ovo su činjenice, a tumačenje prepušćamo čitaocima.

Mjesto čestitke, koju su sjegurno (jer su barem u tom „inappuntabili“) naši „gentilissimi dottori padre e figlio“ među prvimi odposlali novimenuvanom pokrajinskom zdravstvenom nadzorniku G. Milanu pl. Celebrini, mi mu ogorenou dušom šaljemo gornju čestitku, molbom i u nadi, da prouči ove naše bezprimjerno nezdrave zdravstvene prilike i okolnosti, a neka ne vjeruje kako mnogi drugi nit profumirani pišit-kartam a još manje glačérukavica m naših gentelmannu.

U ostalom ovih i ovakvih sličica mogao bi nam na stotine izpriopovidati, kad bi htio, velečasni župnik iz-Beloga.

Čujemo naknadno, da je čestiti i dobri pop Mate, poput divljeg crnea srednje Afrike, danas ispusilo u groznih mukah svoju plemenitu dušu; Bog ga milosrdni pomiluj, kad mu se nije hijeo smilovat na zadnjoj uri nezahvalni i nemilosrdni svet!!!

Mi pako ne možemo, a da nezaključimo i ovu sa onom našom ako i latin-skoim ubinam gentium sumus? (Jesmo li u prosvjetljenoj državi. Op. slag.)

Iz Voloskog pišu nam dne 24. t. mj.: Kako Vam već svojedobno javismo zamislila je ovdlašnja naša mladež krasnu misao, da osnuje gombalačko društvo „Sokol“, kojemu je svrha, da jači tjelo, bistri pamet i oplemenjuje srce.

Ta želja naše mladeži naskoro će se oživotvoriti; već smo dobili od oblasti odnosnu dozvolu a danas će se „Sokol“ konstituirati. Mi se od srca veselimo taj zamisli i dao Bog, da bi „Sokol“ postigao svoj cilj, da bi probudio svu našu mladež iz mrtvila i apatije, koja je duboko zahvatila skoro sav društveni život u Opatiji i u Voloskom.

Toplo preporučujemo našim ovdlašnji vodjama napose pako odboru, koji se imade danas birati, da ne ostanu samo pri rieči, već da nastoje, da bude „Sokol“ na

diku i ponos Hrvata prema tudjincem, koji se ovdje danomice sve to više šire. Radi toga složno na posao; osobne razmirice i nesuglasja valja pustiti doma, jer prošlost nas je naučila, koliko škodi nesloga.

Prošlog čedna stupio po treći put pred oltar naš 78-godišnji starina gosp. Vjekoslav Trinajstić po domaću Širola iz Varljeni, da svojoj zaručnici udovici Mariji Antončić iz Rukavca pruži ruku na doživotnu bračnu zajednicu. Iz-tičemo tu vjenčanje s razloga, što je mladoženja, premda u visokoj starosti još uvijek zdrav i čil, pun šale i zdravog razuma i što je kao glava svoje mnogobrojne obitelji znao u istoj uzdržati hrvatski značaj, te je radi toga od svih štovani i ljubljen. Prigodom vjenčanja sabralo se je za širokomašne djake pazinskog gimnazije K 10. Čestitajuć našem Široli želimo mu, da ga Bog pozivi još dugi niz godina na radost obitelji i roda.

U zadnjem dopisu iz Voloskog javilo Vam se, da će se početkom septembra otvoriti hrvatska pučka škola družbe sv. Cirila i Metoda. — Nadodajemo, da ravnateljstvo rečene družbe oglasom od 22. t. mj. pozivlje sve rodoljube, da upišu svoju djecu u družbinu školu, u kojoj je zajamčen dobar napredak i liep uzgoj.

Naši mađki hoće da puknu od jada, što se ta hrvatska škola otvara, znajući dobro, da će to biti smrtni udarac talijanskoj umjetnoj školi, u kojoj su se djeca hrvatske narodnosti prelievala u mlade Talijančie ili barem odnarodjivala. Tako je bilo i sa talijanskom školom u Opatiji, koja je, dok hrvatske škole ne bijaše, imala pune dvorane hrvatske djece; nu hvala vrednom nastojanju učitelja i opatijskih rodoljuba, stvar je okrenula na bolje. Došim se broj djaka u talijanskoj školi godimice snizuje, rasao je i raste onaj hrvatske škole tako, da je družba morala i tamo ustrojiti drugu hrvatsku školu.

Nadamo se, da će ista sudbina i našu talijansku školu stići, bude li se novi učitelj i voloski rodoljubi znali izkazati, košto onaj u Opatiji i opatijski rodoljubi.

Nesreća u Baški. U ponedjeljak 19. t. mj. prispio je amo radoviti parobrod krcat rajčica, do kojeg je pohrlilo mnoštvo ljudstva, da kupuje; a naravski, da se tom zgodom sakupilo najviše znatiželjne dječur-lje. Idući djeca zidom, što je na lukobranu, skoči neki dječak, imenom Nikola Seršić, sa zida, a za njim se obale dva ogromna kamena, te mu jedan izurvari nogu i bojati se je, da će dječak ostati osakaćen, na žalost udovice majke. Naš veoma obljubljeni liečnik dr. Ožbold, deseci se na parobrodu, priskoći odmah k dječaku, pruži mu prvu pomoć i otčinski mu ovi rane. Mi polazemo veliku nadu u vještinu našeg liečnika, da će dječaka osloboditi teskih posljedica.

Pita se sada: tko je taj nesreći kriv? E, kriv je dječak što je živ. Al znademo, da je luka pod nadzorom ovdješnjeg c. kr. lučkog nadglednika, koji bi morao paziti da poremećeno odmah dađe popravit, jer kako je njemu drag njegov, to je drugomu još draži svoj život.

Odklikovanje konja u Pazinu. Od tamo nam pišu, da je posebna komisija dne 21. t. mj. pregledala konje onog političkog kotara, koji bijahu tamo dopeljani od vlasnika, da budu eventualno odklikovani ili nagradjeni.

Za odklikovanje bijahu određene tri vrsti konja t. j.

I Kobile sa zdriebetom.

Od tih je dobio prvu nagradu Josip Hrvatini iz Kašćerge i to 70 kruna; drugu nagradu u iznosu od 50 kruna dobio je Antun Marfan iz Pićna; treću nagradu od 40 kruna Ivan Karlić iz Tupljaka; ostale četiri nagrade — svaka po 20 kr.

dobise Josip Koraca iz Kašćerge, Antun Brenko iz Pićna, Antun Ivić iz Tupljaka, i Sime Perin iz Pićna.

Državnu srebrnu medalju dobili su: Jakov Praelnar iz Pićna, Mate Salamon iz Čepića i Andre Bosi iz Pićna.

IL Kobile 3. i 4. godišnje breje sa carskimi pastuhi.

Prvu nagradu od 50 kruna dobio je Josip Bučar iz Gračieća; drugu nagradu od 40 kruna Jure Mandić iz Tupljaka; treću nagradu od 30 kruna Sime Mečar iz Previža; četvrtu i petu nagradu od 20 kruna dobise Josip Bože iz Sv. Ivana i Frane Honović iz Tupljaka.

Državnu srebrnu medalju dobise vlasnici: Antun Kišić iz Kersikle i Andre Karlić iz Tupljaka.

III. Kobile trogodišnje izlezene od konjskih pastuha bijahu najliepše od svih izloženih konja.

Prvu nagradu od 30 kruna dobio je Mate Honović i Plomina; drugu nagradu od 30 kruna dobio je Jakov Jeralić iz Kršana; ostalih šest nagrada dobili su ovi vlasnici: Sime Honović iz Plomina, Mate Zulić iz Čepića, Antun Daus iz Borula, Antun Perinka iz Brda, Josip Varnik iz Krbuca i Toma Sergo iz Rićna.

Državne srebrne medalje dobise: Antun Ivić iz Tupljaka; Ivan Bekulić iz Čepića i Antun Brenko iz Pićna.

Iz drugih krajeva.

† Franjo grof Coronini, bivši pokrajinski kapetan gorički, umro je u nedjelju na svojem posjedu u Št. Petru kod Gorice, gdje je obnašao sve do svoje smrti čast obćinskoga načelnika te u tom svojstvu slovenski uredovao. Kao zastupnik na carevinskom vieću bio je svojedobno i predsjednikom istoga te pročelnikom kluba Coronini, kojega je bio ustanovio.

Rođen je bio 18. novembra g. 1833. te bje odgojen na carskom dvoru ujedno sa pokojnim grofom Tassie k Njegovim Veličanstvom našim carem i kraljem. Imao je uslied toga veliki upliv na dvoru; tome uplivu se imade pripisati, što su u Beču jošie slipeći glede primorskih odnosa, jer Talijani — u koliko je Coronini i bio dobar Austrijanac — nadjose u njemu uvijek zagovaratelja te je dapače jednoč uztrdno, da u Primorju neimade irredente uzprok tome, što su u Trstu i drugud bombami demonstrirali proti Austriji. G. 1895. povukao se je sa političkog polja, te je djelovao javno jošie jedino na gospodarskom. Vječni mu pokoj!

Na korist „Družbe sv. Cirila i Metoda.“ U hrvatskih listovih čitamo, da su nakanišli sveučilištni djaci u Varaždinu prirediti dne 1. septembra pučku zabavu na korist „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru. Ovo će biti bez dvojbe zanimiva zabava, a pošto njoj je svrha toli plemenita, nada se punim pravom dična hrvatska mladež drevnog Varaždina, da će se tamošnje građanstvo živo zauzeti za plemenito poduzeće te mnogobrojno poliriti na pučku zabavu i obilato poduprieti plemenitu našu „Družbu“. Ugladala se hrvatska mladež i u drugih naših gradovih u hvalvredian primjer varaždinskih sveučilištnih gradjana.

Hrvatskim listovom Dalmacije na uvaženje. Službeni list primorske vlade „L'Osservatore Triestino“ priobćuje ovih dana oglas sl. c. kr. financijsalnoga ravnateljstva u Zadru jedino u samosposieljnom talijanskim jeziku.

Mi neznamo, da li je službeni list dalmatinske vlade donio isti oglas samo u hrvatskom, ili možda i u talijanskom — ako nije čak i u njemačkom jeziku, niti to marimo znati, nu onaj, koji je pročitao u službenom listu naše sl. vlade ovaj oglas sl. c. kr. financijsalnoga ravnateljstva za Dalmaciju u Zadru, morao je s namni zajedno bolesno uzdahnuti: e pur se

u nove, na gore i u Dalmaciji u pogledu poraba hrvatskoga jezika kod javnih ureda!

Početak školske godine na kraljevskoj gimnaziji na Sušaku. Ravnateljstvo hrvatske gimnazije na Sušaku javlja službeno, da će školska godina započeti dne 1. septembra 1901. sa „Pridi Duše sveti“ i službom božjom.

Upisivanje učenika obaviti će se dne 28.—31. augusta t. g. svaki dan od 8—12 sati prije podne. Djaci, koji kane u I. razred, treba da se prijave ravnateljstvu u pratnji roditelja ili njihovih zamjenika te da donesu: 1. krstni list da su dovršili ili da će dovršiti koncem decembra t. g. 10. godinu; 2. svjedočkom odpuštnicom, da su svršili četiri razreda pučke škole, (na ovo se upozorjuju osobito djaci Istre) te 3. svjedočkom o ciepljenju kozica.

Učenici se upozorjuju, da se kasnije prijave glede upisa neće uzvati.

Učenici, dolazeći na novo u onu gimnaziju, plaćaju kod upisa 6 kruna 40 fl., a svaki drugi učenik 2 kruna 40 fl.

Ponovni i naknadni izpiti obdržavati će se pismeni dne 2. septembra u 8 sati u jutro, a ustmeni dne 2.—4. septembra svaki put u 8 sati u jutro.

Znak iskrenog savezništva!! Bečkim listovom pišu iz Rima, da bijahu na zadužnicah za pokojna kralja Umberta povodom godišnjice njegove nasilne smrti, u Rimu prisutni razni oglasnici iz Trienta, Trsta i Dalmacije (a gdje si bila ti tužna i nespašena Istro? Op. slagar). Te su deputacije pred palačkom austro-ugarskog poslanika u znak prosvjeda i mržnje, spustile svoje zastave te podigle svakojakih uvreda proti Austriji.

Talijanske oblasti u Rimu pustile su dakako austrijskim nespasencem, da slobodno demonstriraju proti Austriji — proti saveznicu talijanske kraljevine! A da ta Austrija nije slučajno saveznica Italije, što bi bile u gornjem slučaju poduzele talijanske oblasti u Rimu? Bile bi pomogle javno demonstrirati, kao što pomazu sada tajno — sve dokaz iskrenog savezništva!

Čuvajte se Amerike! Dne 20. t. mj. stiže lloydovim parobrodom „Moravia“ iz Amerike u Trst Krieger Katarina sa četiri maloljetna djeteta, Mondel Ivan, Velček Anton i Navratil Vinko. Ovim nesretnikom pomogli su u Americi austrijski konzuli, te su ih dali na državne troškove u domovinu dopeljati, jer bi inače bili u tuđini poginuli od glada i drugih nevolja.

Ovaj primjer dajemo za izgled svim onim, koji se podaju lahkoumno u далеке tudje krajeve. Kemu nije unaprijed osigurano mjesto, taj neka se nemiče na slepo u nepoznate krajeve svijeta — jer kaže mudro česka poslovica, da je svuda dobro, al doma je ipak najbolje!

Željeznička nezgoda. Bečko-tršćanski brzi vlak, koji je imao dne 21. t. mj. stići u Trst u 9 sati na večer zakasnio je preko dva sata. U Mariboru zašao je naime brzovlak kod odlaska krivnom stražara, koji mijenja tračnice, na tračnice koje vode u Korušku. Opaziv stražar svoju pogriješku, htjede ju na vrijeme popraviti, al mu to nepodje više za rukom, jer je stroj za par vagona već bio na krivih tračnicah dočim su ostali vagoni bačeni na prave tračnice. Srećom opazio je strojvođa pogriješku te je naglo stroj zaustavio, al se je ipak poštanski vagon i par vagona za prljavu prekobacilo. Druge nesreće nebijase i to se ima zahvaliti strojevodji, koji je na vrijeme stroj zaustavio, jer inače bi se bili svi stražnji vagoni prekobacili i tko zna kakvu nesreću prozročili.

Što traži talijansko brodovlje pod Visom? Dne 15. t. mj. doplovio je jedan odio kraljevskog talijanskog brodovlja pod zapovjedništvom admirala Palmbe pod sami Vis, gdje bijaše god. 1866. onako

sramotno potučeno talijansko mnogobrojno i jako brodovlje od naše c. kr. mornarice pod zapovjedništvom pokojnoga admirala Tegelhova. Na morskoj pučini, gdje bijahu Talijani rečene godine potučeni, izdao je admiral Palumbo na svoju momčad dnevnju zapovjed pod geslom: „Mir pokojnim drugovom od Visa! Živio kralj!“

Doista, neznamo što je došlo tražiti talijansko brodovlje pod Vis, jer se u običnom životu nitko sad ne vraća tamo, gdje je doživio kakav poraz, kakvu sramotu ili nesreću.

Nevjerujemo, da je admiral Palmbe dopeljaio svoju momčad pod Vis, da njoj pokaze ono za Italiju sramotno mjesto, gdje je njezino brodovlje doživilo onako strašan poraz. Il zar su možda Talijani zaboravili na svoju sramotu — te žele u momčadi kraljevske mornarice pobaditi nadu i želju u novu pobjedu? Je li moguće, da bi saveznica Austro-Ugarske još dok traje taj savez snovala nacerte, po kojih želi svojoj saveznicu čim prije dati odmazdu za svoj poraz od godine 1866. Žalostan bi to bio zaista savez, kad bi se već unaprijed jedan od saveznika pripravljao na osvetu. Nu i takovih imamo primjera u poviesti, i nitko se nebi čudio, kad bi Italija danas sutra opet pokušala svoju sreću na Jadranskom moru. Na to ju tjeraju ne samo Talijani Austro-Ugarske, već su toga njenja i isti njezini državni, senatori, zastupnici i ogromina većina njezinog novinstva. Savez Italije sa Austro-Ugarskom nije u Italiji dobro vidjen. Talijani ga snašaju kako i njeko zlo, al oni bi se ga rješili čim prije, kad bi im to materijalne koristi, koje njim Austrija pruža, dopuštale.

Zadnje doba ohladnili su prijateljski odnosi izmedju tih saveznica radi albanskog pitanja. Ono zadaje dosta brige koli austrijskim toli talijanskim državnikom. Koli Italija toli Austro-Ugarska nastoje, da zadobiju čim veći upliv u Albaniji. Njima nije, ni jednoj ni drugoj do nemirnog i buntovničkog pučanstva one pokrajine već do same zemlje, radi njezinog zemljopisnog položaja, radi njezine trgovačke i strategične važnosti.

U jadranskom moru na obalah Albanije vidjeli smo u novije doba talijansko i austrijsko vojno brodovlje.

Austrijsko se vratilo u domaće vode dočim je talijansko doplovilo pod sam Vis. Što je tamo tražilo? Je li došlo tamo jedino iz znatiželjnosti ili samo radi toga, da uzklizne palim drugovom t. g. 1866. Viečni im pokoj! Nevjerujemo! Za nas ima veće znamenovanje drugi dio dnevnje zapoviedi, t. j. „Živio kralj!“ Taj poklik znači mnogo na jadranskom moru, pred licem onog Visa, kojeg ime Talijan nemože nikada zaboraviti. Italija se pripravlja na odmazdu, ona gradi godimice strašne morske gorostuse; ona čeka samo povoljnu prigodu. Kod nas u Primorju glade njoj i pripravljaju puteve. Ovdje se monarkiji i dinastiji odano pučanstvo dnevimice sve to jače bježe to življe potalijančuju, ovdje raste dan na dan sve to više talijanski upliv, dočim propadaju oni, na koje bi se mogla monarkija u teških časovih osloniti i koje je g. 1848. i 1849. onako milo i slabo na pomoć pozivala. Naši državni zakonodavci na ona vremena; oni nevide više ni bliže ni daljnje pogibelji za monarkiju na južnih granicah monarkije. Blaženi oni, kao što su blaženi i oni, koji nevide nad sobom gorućeg krova!

Svuda jednaki! Iz New-Jorka brzojavljaju, da su se potukli američanski i talijanski radnici kod gradnje željeznice u Teksarkani, pokrajini Teksas. Po starom talijanskom običaju narod je talijanski radnik talijanskim proizvodnim oružjem — nožem — jednog američkog radnika, na što je domaće pučanstvo ustalo proti ubojici i njegovim drugovom, koji su morali zapustiti radnju.

Talijanski radnici su svuda jednaki; dok su gladni i žedni, goli i bosu umiljati su i pokorni kao janje, a čim se najedu i obuku, hoće da gospodare i onim, koji su ih milosrdno najeli i pod krov uzeli. To vidjamo i u naših stranah svaki dan.

Književne:

Meć ljubavi — komedija u 3 čina preliškano iz „Sisačkoga Vjestnika“, Sisač tisak i naklada J. Dujaka. Ciena: 50 h.

Očitovanje.

U listu „Naša Sloga“ br. 61. uvršten je dopis iz otoka Krka (odnosaji u Dubašnici) u kojem je dopisniku iz prevelike revnosti za občinu i tobožnje kršćanske ljubavi ali u istinu zlobe i nenavisti bilo milo se osvrnuti i na podpisanoga; obćinsko zastupstvo, obćinsku upravu i tajnika.

Toga častnoga g. dopisnika, koji bi rado svakom svojim dugim nosom, preko svoga okružja te koji sad toliko nesposobnost meni i obćinskom zastupstvu za obćinsku upravu spocinjete, pitam:

Nije li istina g. dopisniče, da ja i sve zastupstvo (osim jednoga) smo bili po vašoj volji, te s obzira napram vami i vašim uplivom izabrani? Nismo li dakle onda bili za Vas muži sposobni za obćinsku upravu? A danas! Iza samih 9 mjeseca obćinske uprave nas u javnosti proglašujete nevaljanima, a mene ženi spodobna! O jadne promjene u vašoj vršastoj glavi! Neka Vam to bude na čast!

A znate, častni dopisniče moj, zašto već Vam nismo mili; ni ja, ni većina zastupnika? Jer nećemo da pletemo po sviranju Vaših dipla. A ni tajnik Vam nije mio, premda i po Vašu dobra dušica, jer da je nesposoban. A znate li zašto? Vi biste htjeli jednoga drugoga, svomu sreću draga, pa makar stajao obćinu kolikogod mu drago; jer Vas obćinski interes ne bole, samo da Vašemu sreću mili radje tuđinci, jer Vama draža halja nego košulja i u ovoj i drugih prilika; ali ja Vam kažem, da tajnik vrši svoje dužnosti točno, i da za svoga tajništva nije dao povoda nikakovom prigovoru ni momu, ni od nadležnih oblasti ni od obćinara. Po tom moj dragi gospo-

dine Vaša viest, koju ste turili u svijet, nije drugo nego laž i kleveta, pa zato Vas čeka dan plaće.

Dubašnica, 21. kolovoza 1901.

Načelnik:
A. Linardić.

Sve redoljube nježno molimo, neka zahlijevaju „Našu Slogu“ pe svik kavazah i postionah koliko u Pali tolike izvan iste.

Restauracija
ŠEPUKA — PAZIN
sa sobami za prespavanje
preporuča se

P. n. obćinstvu i putnikom za mnogobrojan posjet, obećajuć uvijek najtočniju poslugu uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava i kripeka vina. Dobiju se također desertna vina, likeri i slastice.

Prve slavonske skladište pokucstva

Antona Černigoj
Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Marezi, podružnica slatarske zadrage u Gorici.

Skladišta u Solkanu-Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom

Svaka je konkurencija nemoguća. jer je pokucstvo iz prve ruke.

Tafta za turiste od L. LUSERA.
Najbolji i priznati lijek
za kurje oči **zuljevitost itd.**
Glavno skladište:
Ljekarna E. Schwenk, Boč-Moindling
pe sveti.
Luser 60
Dobiva se u svim Ljekarnama.

Rodoljubi!
Kupujte samo **Cirilo-Methodijske zigice!**

Da se jednom počne sa jeftinom prodajom robe na bazaru, to je jedna od najvećih švicarskih tvornica ura radi reklame meni poslala svoj fabrikat, da ga populariziram i dok za liha kraje, prodaju se abe. deće žepne ure sa finim radnjama skoro badava.

Svako je uri prilogašna košuljica od koža i jedno novo iznadjeno umanjujeće zrcalo kao dar, badava.

for. 2.10	stajl	jedna Nickel-Anker-Remontoir žepna ura sa posrebljenim lancem i kutijom.
for. 4.20	stajl	jedna prava srebrna Remontoir žepna ura sa američkim posrebljenim lancem i kutijom.
for. 4.70	stajl	srebrna ženska ura, Remontoir sa posrebljenim elegantnim lancem i kutijom.
for. 12.00	stajl	prava sa 14 karat. zlata Remontoir žepna ura sa elegantnom kutijom iz atlasa i lancem.

Svo je garantirano za 3 godine

Što ne odgovara rado sa promjenjenu, ili se novac povrća, pak je tako svaki riziko izključen. Slični su oglašaji potvoren. Dobit se može uz gotov novac ili pošt. pouzecem. Kod tvrke.

BRATA HURVIZ
Skladište ura i zlatnih stvari na veliko. — Dobavljač c. kr. austr. saveza, dr. činovnika, i t. d. Ilustrovani cijenici gratis i franko. **Krakov, Stradom 17.** Traže se agenti.